

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BANKA E SHQIPËRISË
ZËVENDËSGUVERNATORI I PARË**

Nr. Prot. _____

Datë: ____ .06.2015

URDHËR

“Për miratimin e metodologjisë “Për raportimin e instrumenteve të pagesave me para elektronike nga ana e institucioneve të parasë elektronike”

Në bazë dhe për zbatim të nenit 10, pika 4 të Statutit të Bankës së Shqipërisë, miratuar me vendimin nr. 100, datë 19.12.2000, i ndryshuar; nenit 34 të rregullores “Për instrumentet e pagesave elektronike”, miratuar me vendimin nr. 11, datë 06.02.2008 të Këshillit Mbikëqyrës, i ndryshuar, bazuar në propozimin e Departamentit të Sistemeve të Pagesave dhe i Kontabilitetit dhe Financës,

URDHËROJ:

1. Miratimin e metodologjisë “Për raportimin e instrumenteve të pagesave me para elektronike, nga ana e institucioneve të parasë elektronike”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij urdhri.
2. Ngarkohet Departamenti i Sistemeve të Pagesave dhe i Kontabilitetit dhe Financës me ndjekjen e zbatimit të këtij urdhri nga ana e institucioneve të parasë elektronike.
3. Ngarkohet Departamenti i Marrëdhënieve me Jashtë, Integritimit Evropian dhe Komunikimit për publikimin e këtij urdhri dhe të Metodologjisë në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.
4. Ngarkohet Departamenti i Sistemeve të Pagesave dhe i Kontabilitetit dhe Financës me dërgimin e këtij urdhri të gjitha institucioneve të parasë elektronike.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

Elisabeta Gjoni

Zëvendësguvernator i Parë

METODOLOGJIA “PËR RAPORTIMIN E INSTRUMENTEVE TË PAGESAVE ME PARA ELEKTRONIKE NGA ANA E INSTITUCIONEVE TË PARASË ELEKTRONIKE”

I. Të përgjithshme

Në përmbushje të funksionit të saj publik si mbikëqyrës dhe katalizator i sistemeve të pagesave, Bankës së Shqipërisë i nevojitet një informacion i plotë lidhur me treguesit cilësorë dhe sasiorë në fushën e sistemit të pagesave, në mënyrë që të kryejë një mbikëqyrje efektive si dhe të nxisë zhvillimet në këtë fushë. Grumbullimi, përpunimi dhe publikimi i këtyre treguesve statistikorë mundëson analizimin e tendencave, monitorimin e zhvillimeve, minimizimin e rrezikut si dhe nxitjen e transparencës ndaj publikut. Kështu, instrumentet e pagesave me para elektronike si pjesë integrale e sistemit të pagesave, gjithnjë e më shumë po tërheqin vëmendjen e autoriteteve mbikëqyrëse. Për këtë qëllim, metodologjia për raportimin e instrumenteve të pagesave, e hartuar nga Banka e Shqipërisë, synon ndërtimin e një baze të dhënash mbi përdorimin e instrumenteve të pagesave me para elektronike në funksion të objektivave të lartpërmendura.

Bazuar në anekset bashkëlidhur të këtij dokumenti, raportimi mbi përdorimin e instrumenteve të parasë elektronike bëhet nga institucionet e parasë elektronike. Periodicitetet e këtyre raportimeve përcaktohen në pikën III (Procedura për grumbullimin dhe paraqitjen e raporteve) të këtij dokumenti.

Struktura e metodologjisë është ndërtuar duke u bazuar në llojet e instrumenteve të pagesave, në tipet e transaksioneve dhe/ose në llojet e terminaleve ku instrumentet e pagesave përdoren. Kjo metodologji është hartuar në përputhje me standardet ndërkombëtare të vendosura nga Banka Qendrore Evropiane (Blue Book) dhe Banka për Rregullimet Ndërkombëtare – BIS (Red Book).

Në mënyrë të hollësishme metodologjia përfshin:

- a) anekset për raportim;
- b) procedurën për grumbullimin dhe paraqitjen e raporteve;
- c) instruksione mbi hartimin e raporteve sipas anekseve bashkëlidhur;

II. Anekset për raportim

Anekset bashkëlidhur kësaj metodologjie janë pjesë përbërëse e saj dhe i listojmë si më poshtë:

- Aneksi 1. Pagesat sipas instrumenteve;
- Aneksi 2. Transaksione sipas terminaleve;
- Aneksi 3. Kartat e parasë elektronike;
- Aneksi 4. Terminalet për kartat dhe paranë elektronike;
- Aneksi 5. Statistika mbi numrin e llogarive të klientëve;
- Aneksi 6. Teprica e parasë elektronike.

III. Procedura për grumbullimin dhe paraqitjen e raporteve

1. Subjektet të cilat raportojnë janë institucionet e parasë elektronike të licencuara nga Banka e Shqipërisë.
2. Periodiciteti dhe afati i raportimit është si më poshtë:
Periodha për të cilën raportohet është nga 1 deri në datën 31 të çdo muaji.
  - **Anekset 1, 2** raportohen çdo muaj nga institucionet e parasë elektronike jo më vonë se data 15 e muajit pasardhës.
  - **Anekset 3 dhe 4** raportohen çdo tre muaj nga institucionet e parasë elektronike jo më vonë se data 25 janar, 25 prill, 25 korrik dhe 25 tetor.
  - **Anekset 5 dhe 6** raportohen nga institucionet e parasë elektronike çdo fund viti, dhe afati i raportimit është jo më vonë se data 25 janar e vitit pasardhës.
3. Njësia ku raportohet është Sektori i Licencimit, Politikave dhe Mbikëqyrjes pranë Departamentit të Sistemeve të Pagesave dhe Kontabilitetit dhe Financës, Banka e Shqipërisë. Informacioni dërgohet me shkresë zyrtare si dhe në formë elektronike në formatin bashkëlidhur, në adresën e mëposhtme:

Statistika-IPE@bankofalbania.org

4. Njësia monetare e raportimit është **LEK-u**. Raportimi bëhet i veçantë për secilën valutë, sipas njësisë monetare të instrumentit nëpërmjet të cilit kryhet pagesa si: ALL, USD, EUR dhe valuta të tjera. Konvertimi i pozicioneve të valutave të huaja në LEK bëhet me kursin zyrtar të këmbimit të përcaktuar nga Banka e Shqipërisë në ditën e fundit të periudhës raportuese. Raportimi përfshin volumin (numrin e pagesave) dhe vlerën e tyre në total, e shprehur në milion lekë.
5. Në të gjitha anekset e kësaj metodologjie, raportimi do të kryhet në monedhën në të cilën ndodh pagesa dhe jo në monedhën në të cilën është llogaria e cila preket për kryerjen e saj.
6. Banka e Shqipërisë publikon të dhënat e raportuara nga institucionet e parasë elektronike në mënyrë të agreguar, përveç rasteve kur ky informacion përdoret për arsye analizash dhe studimesh si dhe për përmbushjen e funksioneve të autoriteteve mbikëqyrëse që lidhen në mënyrë direkte apo indirekte me fushën e sistemit të pagesave. Në këtë rast, Banka e Shqipërisë njofton subjektet raportuese të kësaj metodologjie.
7. Institucionet parasë elektronike raportojnë në përputhje me afatet dhe formën e përcaktuar në këtë metodologji. Në rast mosrespektimi të kësaj metodologjie dhe cënimit të mbarëvajtjes së funksioneve të saj, Banka e Shqipërisë merr masa të parashikuara në kuadrin ligjor dhe rregullativ.
8. Kjo metodologji rishikohet nga Banka e Shqipërisë sa herë të konsiderohet e nevojshme duke marrë masa paraprake për konsultimin dhe informimin e institucioneve të parasë elektronike.

IV. Instruksiione për hartimin e raporteve sipas anekseve bashkëlidhur

Aneksi 1: Pagesat sipas instrumenteve

Në këtë aneks raportohen pagesat me para elektronike, të iniciuara nga mbajtësi i parasë elektronike (urdhëruesi) në favor të përfituesit. Këto pagesa raportohen të ndara sipas: (1) *pagesa me para elektronike nëpërmjet një karte* (2) *pagesa me para elektronike të tjera si (në formën e produkteve të parapaguara kompjuterike).*

Në aneks duhet të plotësohet numri dhe vlera e pagesave, brenda ose jashtë vendit. Në këtë aneks përfshihen edhe transfertat në të njëjtin emër por vetëm kur ato kryhen në llogari të institucioneve të parasë elektronike të ndryshme. Në këtë aneks, kryesisht për institucionet e parasë elektronike të cilat emetojnë para elektronike me karta, përfshihen pagesa të kryera në terminale fizike (POS-e) si dhe në terminale virtuale (në internet, celular në funksion të tregtisë elektronike).

Në këtë aneks nuk përfshihen transaksione në terminale për mbushjen dhe shkarkimin e parasë elektronike. Gjithashtu, për efekte të kësaj metodologjie, në këtë aneks, si dhe në anekset në vijim, pagesat e anuluar ose të kthyera si rrjedhojë e mos tërheqjes nga pritësi brenda afateve të përcaktuara, nuk duhen raportuar si pagesa.

Raportimi bëhet i ndarë sipas valutave: në ALL, EUR, USD dhe valuta të tjera.

Aneksi 2: Transaksionet sipas terminaleve

Ky aneks përfshin raportimin në numër dhe vlerë të transaksioneve me para elektronike në lidhje me:

- a) Transaksione në terminale për mbushjen dhe shkarkimin e parasë elektronike. Këto transaksione mundësojnë transmetimin e vlerës së parasë elektronike nga emetuesi te përdoruesi dhe të kundërtën. Emetimi i parasë elektronike mundë bëhet nëpërmjet kartave ose programeve dhe pajisjeve kompjuterike.
- b) Pagesa me para elektroniket cilat mund të bëhen nëpërmjet kartave ose pajisjeve dhe programeve kompjuterike.

Llojet e transaksioneve të cilat raportohen në këtë aneks, janë si më poshtë:

- i.** Transaksione të kryera në терминалет e vendosura në vend, me anë të parasë elektronike të emetuara nga institucioni raportuese;
- ii.** Transaksione të kryera në терминалет e vendosura jashtë vendit, me anë të parasë elektronike të emetuar nga institucioni raportuese; dhe
- iii.** Transaksione të kryera në терминалет e vendosura nga institucioni raportuese, me anë të parasë elektronike të emetuara nga institucione të parasë elektronike jashtë vendit.

Në këtë aneks raportohen vetëm pagesat me karta të kryera vetë terminale fizike (POS-e)

Në secilën nga rubrikat e mësipërme, pavarësisht valutës së origjinimit të transaksionit, transaksionet raportohen në monedhën *Lek*.

Aneksi 3: Kartat e parasë elektronike

Karta me funksion para elektronike -raportohet numri i kartave të parapaguara të cilat mund të rimbushen dhe përdoren për një gamë të gjerë qëllimesh në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Në këtë zë futen dhe (iii.1) *kartat me funksion para elektronike të cilat janë rimbushur të paktën një herë.*

Në këtë aneks raportohet numri total i kartave të emetuara nga institucioni raportues dhe të vlefshme/aktive në periudhën e raportimit. Këtu raportohet numri total i kartave lëshuar klientëve, pavarësisht sa shpesh ato janë përdorur gjatë periudhës së raportimit apo nëse përdoren brenda ose jashtë vendit. Kartat të cilat janë të skaduara apo që nuk janë marrë në dorëzim nga klientët (joaktive), nuk përfshihen në këtë aneks. Këtu përfshihen edhe kartat e lëshuara nga institucioni në bashkëpunim me kompanitë, nëse ka të tilla.

Aneksi 3 i kartave shoqërohet me informacion mbi operatorin e kartave të emetuara nga raportues: karta lokale (emetuar nga vetë institucioni pa ndërmjetësinë e një operatori ndërkombëtar kartash), Visa, Master Card, American Express, apo të tjerë (operatorët e tjerë specifikohen nga vetë institucioni raportues).

Aneksi 4: Terminalet për përdorimin e parasë elektronike

Në aneksin 4, raportohet numri total i terminaleve në operim që janë në pronësi dhe/ose të instaluar nga institucioni raportues deri në fund të periudhës për të cilën raportohet. Këtu raportohen terminalet për përdorimin e parasë elektronike si me poshtë:

i. *Terminalet për përdorimin e parasë elektronike* – raportohet numri total i terminaleve që lejojnë përdorimin e parasë elektronike. Këto terminale ndahen në:

(1) terminale për rimbushjen apo shkarkimin e tyre. Këto terminale lejojnë transferimin e fondeve elektronike nga emetuesi tek përdoruesi.

(2) terminale për kryerjen e pagesave me para elektronike. Terminalet në pikat e shitjes (*point of sale*) të cilat lejojnë transferimin e parasë elektronike nga karta tek tregtari ose tek balanca e tregtarit ose çdo përfitues tjetër.

Aneksi 5: Statistika mbi numrin e llogarive të klientëve

Në aneksin 5, raportohet numri i llogarive të klientëve në funksion të përdorimit të parasë elektronike. Llogaritë në funksion të parasë elektronike të klientëve raportohen të ndara sipas valutës së llogarisë në LEK, EUR, USD apo valuta të tjera.

Aneksi 6: Teprica e parasë elektronike.

Në aneksin 6, raportohen teprica e parasë elektronike të emetuar nga institucionet e parasë elektronike dhe të ruajtur në karta, kompjuter personal, servera ose celular. Teprica e parasë elektronike ndahet në:

- 1) Tepricën e parasë elektronike *Card- based-* ku raportohet teprica e parasë elektronike e ruajtur në karta.
- 2) Tepricën e parasë elektronike *Computer- based-* ku përfshihen
  - a) *software- based:* raportohet teprica e parasë elektronike e ruajtur në produkte të cilat bazohen në programe të instaluara në kompjuter personal dhe të cilat mundësojnë transmetimin e vlerave elektronike nëpërmjet rrjeteve të telekomunikacionit si për shembull interneti.
  - b) *network-based:* raportohen teprica e parasë elektronike, me produkte të cilat ruajnë vlerën monetare në një server qendror. Kjo vlerë monetare përdoret për blerje në internet.
  - c) *mobile- based:* raportohen teprica e parasë elektronike ku vlera monetare e parasë ruhet në pajisje celulare.

Teprica e parasë elektronike do të raportohet si mesatare vjetore.